

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 24.1 januari-februari 2024

Beste rozenvrienden,

Bij de start van het nieuwe jaar past het om even terug te kijken op het voorbije jaar. Het was een jaar van extremen: periodes van uitdrogende hitte wisselden af met weken van waterovervloed. Maar het was nooit erg koud. Zegt dit iets over de klimaatverandering?

Met Rozenvrienden was 2023 een jaar van boeiende activiteiten. Tijdens onze bijeenkomsten en reizen voelden we ons goed bij elkaar en leerden bij over rozen. We zetten het jaar in met een receptie en feest in de Waterhoek, midden maart leerden we meer over snoeien bij Gust en konden we onze voorraad meststoffen aanvullen. Tijdens de jaarvergadering van 22 april kregen we informatie over de beste nieuwe rozen van de voorbije jaren. En tijdens onze herfstvergadering in november gaf Martje Van den Bosch een voordracht over wat juist een border mooi maakt, waarover je in deze nieuwsbrief een verslag kan lezen. Onze driedaagse reis bracht ons dit jaar van 30 juni tot 2 juli naar het noorden van Nederland. In september maakten we nog een dagreis naar Nederland en bezochten we het bedrijf ROPARU van de familie Wijnhoven en de Tuinen in Demen, gerealiseerd door Martje Van den Bosch. Met de tweemaandelijks nieuwsbrief bleven we op de hoogte van het nieuws in de rozenwereld. 2023 is een jaar van goede herinneringen.

2024 wordt nog beter. Daar zorgen we voor. We vangen ook dit jaar aan met een feestmaaltijd in de Waterhoek. Zo kunnen we elkaar een heel goed jaar toewensen, een jaar waarin we een dag extra hebben om te genieten. Via onze website, de nieuwsbrief en persoonlijke uitnodigingen houden we je op de hoogte. We zullen samen veel plezier beleven.

Het bestuur

Nieuwjaarsfeest op zaterdag 13 januari 2024.

Met genoeg nodigen we je uit voor onze nieuwjaarsreceptie met feestmaaltijd.

Deze bijeenkomst zal doorgaan op **zaterdag 13 januari 2024 in De Waterhoek**, Orsmaelstraat 30, in 3480 Geetbets. Vorig jaar vierden we ook in deze mooie feestzaal, gelegen op een prachtig domein met een stijlvolle kasteelhoeve, daterend van 1765.

De receptie **start om 12u30**.

Wat kunnen jullie verwachten?

Om gesprekken los te maken

Een Luxemburgse schuimwijn, seizoensbier of fruitsap met 3 hapjes

Vooraf aan tafel

Filet van tongschar, stoofpotje van portobello en tuinbonen, ravioli van sneeuwkrab

Hoofdschotel

Parelhoenborst forestière met wintergroenten en krokettes

Afsluiter

Vanillecrème met bosvruchten, crème Suisse en gebrande meringue

Koffie of thee met boterkoekjes

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 24.1 januari-februari 2024

Wijn (witte en rode marktwijn), frisdranken, vat- en flesbieren zijn inbegrepen.

De deelname in de kosten bedraagt 65 euro per persoon. Inschrijven doe je door € 65 p.p. te storten op de rekening van Rozenvrienden BE96 0017 8301 5705 met vermelding van "nieuwjaarsreceptie en je naam". Gelieve **voor zaterdag 6 januari 2024** te betalen.

We hopen jullie allemaal dan te mogen ontmoeten.

Tien buitenrozen verdienen predicaat Excellence Roses

**CULTUURGROEP
VOOR ROZEN EN
ROZENONDERSTAMMEN**

Uit het PERSBERICHT van 20 december 2023

Dit jaar hebben tien nieuwe rozen het predicaat Excellence Roses verdiend in de Nederlands-Belgische keuringen. Ze zijn afkomstig van veredelaars uit Duitsland, België en Nederland. Het totale sortiment Excellence Roses komt hiermee op 76 variëteiten.

Excellence Roses zijn sterke, gezonde, rijk- en langbloeiende rozen, die zonder inzet van gewasbeschermingsmiddelen een goed resultaat geven in tuinen en openbaar groen. De rozen, die dit jaar de eindbeoordeling hebben ondergaan, zijn in de winter van 2020/2021 geplant. In totaal waren het er 28. Gedurende drie seizoenen zijn de rozen in juni, juli, augustus en september op vijf locaties beoordeeld. Criteria waarop keurmeesters de rozen beoordeelden zijn onder meer groeikracht, geur, bottelvorming en blad.

De nieuwe Excellence Roses

'Alexander von Humboldt' (Korhumalex) is een regelmatig groeiende bodembedekker van veredelaar Kordes Roses. De enkelvoudige, fluwelig rode bloemen zijn 6 tot 8 cm groot. Deze heester krijgt op het einde van de zomer grote ovaalvormige scharlakenrode bottels. De struik wordt ongeveer een halve meter hoog en een meter breed. Het is een roos uit de reeks NektarGarten-Kollektion, de insectvriendelijke rozen van de firma Kordes. In 2019 behaalde ze het ADR-kenmerk. (foto: Kordes Roses)

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 24.1 januari-februari 2024

'Diamantino' (VISraroda) is een heester van Viva International die 80 cm hoog en breed wordt. Ze bloeit heel het seizoen met trossen van rozerode enkelvoudige bloemen die een diameter van 3 tot 4 cm hebben. De twijgen schonen goed en tonen daarna kleine ronde botteltjes die naar het einde van het seizoen rood kleuren. Ze werd dit jaar verkozen tot beste heesterroos bij de keuring in Belfast en behaalde onderscheidingen in Den Haag en Warschau. (foto: De Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen (KVBC))

'Mini Pinkie' (VISpanicov) is een miniatuurroos van Martin Vissers (Viva International). Ze wordt hoogstens een halve meter hoog en is een goede roos om in pot geplant te worden. Ze draagt trosjes van kleine enkelvoudige donkerroze bloemen met een wit centrum. Ze verkleuren geleidelijk naar lichtroze. 'Mini Pinkie' verwierf verschillende gouden en zilveren medailles in Europese rozenkeuringen. In 2019 werd ze in Baden-Baden bekroond met de prijs van de Duitse rozenvereniging. (foto: Martin Vissers)

'Nautica' (KORcharblo) is een floribundarooos van de firma Kordes. Uit de donkerroze knoppen ontluiken lila roze bloemen, die halfgevuld zijn en licht geuren. De struik wordt 80 cm hoog en 50 cm breed. In de herfst heeft de struik orangerode bottels. In 2017 werd ze een ADR-roos. (foto: De Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen (KVBC))

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 24.1 januari-februari 2024

'Perennial Domino' (TAN12628) is een klimroos van Tantau. Ze kan tot 3,5 m hoog groeien. Ze bloeit met tussenpozen met dichte trossen van magentarode kleine gevulde bloemen. Ze geuren licht. In het najaar verschijnen kleine orangerode bottels. In 2020 won ze de Gouden Medaille bij de keuring in Baden-Baden en werd ze er bekroond met de prijs van de Duitse rozenvereniging. Deze klimroos is sinds 2023 een ADR-roos. (foto: Rosen Tantau)

'Phoenix' (KORrosobi) is een floribundaroos van Kordes met gevulde orangeroze bloemen, die een doorsnede van 7 tot 9 cm hebben. De afgeplatte oranje bottels verschijnen vanaf september. De groei is vergelijkbaar met die van 'Nautica'. (foto: De Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen (KVBC))

'Pink Ricco Amorina' (RUIrj0065a) is een compacte heesterroos van De Ruiter Innovations en Boot & Dart Boomkwekerijen. De halfgeevulde bloemen (4 tot 5 cm) zijn eerst donkerroze en verkleuren geleidelijk lichter roze, met een witgeel hart. De kleine ovaalvormige bottels zijn orangerood. De struik wordt een halve meter hoog en blijft iets smaller. (foto: De Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen (KVBC))

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 24.1 januari-februari 2024

'Pinocchio' (TAN14695) is een patio Roos van Rosen Tantau. Ze krijgt grote trossen van licht geurende halfgevulde bloemen. Ze hebben een diameter van een zestal centimeter en hebben lichtroze met donkerroze vlekken op de lichtroze bloemblaadjes. (foto: De Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen (KVBC))

'See You in Purple' (KORreform500) is een persica hybride van Kordes Roses. Het wordt een heester van 1 m hoog en breed. De lichtgele bloemknoppen openen tot roomwitte enkelvoudige bloemen met een paars hart. De open bloemen hebben een diameter van 5 tot 7 cm. Op het einde van het bloeiseizoen verschijnen afgeplatte oranjegele bottels. (foto: De Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen (KVBC))

'Sunmaid' (KORsanhewes) heeft goedgeurende citroengele bloemen met een diameter van 8 cm. Deze floribunda van Kordes Roses wordt tot een meter hoog en een halve meter breed. (foto: De Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen (KVBC))

Nieuwe inzendingen

Voor dit plantjaar hebben elf veredelaars uit binnen- en buitenland maar liefst 33 nieuwe rozen aangemeld voor de keuringen. Ze worden uitgeplant op de volgende vijf locaties:

- Het rosarium in Boskoop (Nederland);
- De Rozenhof in Lottum (Nederland);
- Het rosarium in Winschoten (Nederland);
- Het Vrijbroekpark in Mechelen (België);
- Plantentuin 'De Kleine Boerderij' in Merksplas (België).

De Cultuurgroep voor Rozen en Rozenonderstammen onder Anthos-secretariaat heeft de keuringen van Excellence Roses onder haar hoede. De Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen (KVBC) coördineert de keuringen en verwerkt de resultaten. De Excellence Roses zijn te vinden op de [website van de KVBC](#).

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 24.1 januari-februari 2024

Mooie borders en prachtige combinaties.

Wat maakt een border mooi?

Zondag 12 november 2023 Lezing voor de rozenvrienden door Martje van den Bosch en Fridtjof Bremer
De tuinen in Demen

Martje van den Bosch is filosofe en is docente geweest. Nu is ze bezig met het ontwerpen van tuinen. Met Fridtjof Bremer hebben ze hun eigen paradijs gecreëerd met een grote diversiteit aan borders en tuinaanleg. Hun tuin ligt achter de dijk van de Maas en is begunstigd met kleigrond en meer dan voldoende vocht. Ze verbeteren de grond met basaltmeel en veel organisch materiaal. De tuin onderhouden zij zelf met assistentie van enkele vrijwilligers, die een paar dagdelen per week komen helpen.

De afstand van Hasselt tot de Tuinen in Demen is 126 km. Misschien vind je dit te ver, maar ze zijn echt een bezoek waard. 21 april is er bollendag. Fridtjof is juist klaar met het planten van 20.000 bloembollen. Een maal op gang krijgt hij er 1000 per uur in de grond. Ook die combineren ze met vroegbloeiende vaste planten als Erysimum, Euphorbia en appelboompjes in bloesem. Zij vervangen elk jaar de bloembollen en kunnen zo telkens nieuwe kleurcombinaties maken met de vroegbloeiende vaste planten. Dat ze de bollen behandelen als 1-jarigen heeft te maken met de natte bodem van de polders, waar zij wonen.

Wat maakt een border mooi?

Mensen roepen soms algemene regels in om een tuin te beoordelen. 'Rood en paars, dat gaat toch niet!'

Maar creativiteit is belangrijker, de tuin wordt gevormd door een persoonlijkheid met eigen gevoeligheden en voorkeuren. Toch geeft Martje ons een regel mee: "In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister." (Johann Wolfgang von Goethe). In de beperking toont zich pas de meester. '

Daarbij probeer je met een aantal dingen rekening te houden...

1. Harmonie
2. Thema
3. Evenwicht
4. Kleurgebruik
5. Weelderigheid

1. Harmonie is samenhang tot stand brengen

- door herhaling
Bv. door een rij kornoeljes met twijgen in drie verschillende kleuren ritmisch te herhalen, krijg je een mooie winterhaag.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 24.1 januari-februari 2024

Aangevuld met onderbegroeiing in de zomer van een aantal 1-jarigen is het in de zomer ook mooi.

- door omzomen

De rand van een bloemperk met éénzelfde bescheiden plant markeren brengt structuur. bv. Vrouwenmantel rond een bloemperk;

bv. Buxus rond rozen. Maar dat gaat niet meer. Als alternatief werd Ilex crenata

genoemd. Maar, die houdt van zure grond en combineert niet zo goed met rozen. Zij hebben nu Lonicera nitida Red Tips rond de rozen staan. Mooi is dat die bij het uitlopen rode topjes heeft en kleur brengt voor de rozen in bloei gaan.

2. Thema

Wij kennen allemaal de Franse kasteeltuinen met strak gesnoeide haagpartijen van groenblijvende planten in allerlei vormen.

Grastuinen, bamboetuinen, Japanse tuinen en prairietuinen.

Een border boerensnijbloemen aansluitend bij hun boerderijtje.

Dit zegt meteen dat dat best aansluit bij de omgeving. Wij in het poldergebied hebben een rij knotwilgen in de tuin.

Elders kan beter een heidetuin of een prairietuin in droger gebied.

3. Evenwichtige opbouw

De basisregel is de planten te verdelen over borders met grofweg 3 niveaus. Van laag vooraan (0-30 cm), midden 30-60cm, naar hoog achteraan (+60cm).

Als we dat te star toepassen krijg je wel een te saai geheel.

Daarom halen we ook hogere planten naar voor. Voorwaarde is dat ze doorzichtig zijn. We denken dan aan Thalictrum, Verbena bonariensis, Dille (Anethum graveolens) die ook mooi is bij rozen, Sanguisorba (bv. achter Echinacea) of bronzen venkel die makkelijk 2 meter hoog wordt, en daarom soms onthoofd wordt. Dit is mooi bij abrikooskleurige bloemen of donkerbladige planten maar zaait zich uit (dus tijdig wieden). Grassoorten waarvan de aren, die boven de lagere pol en de vaste planten uitsteken, deinen op het ritme van de wind (ook mooi bij rozen).

4. Kleurgebruik

We kennen allemaal wel de kleurencirkel. Contrast is een keuze; minder contrast kan ook. Het hangt ervan af wat je wil.

Contrast maakt kleuren helderder en trekt de aandacht op bv. een prachtige bloem van een lievelingsroos.

Minder contrast is rustgevend en laat het gehele ontwerp tot zijn recht komen. Dat verklaart ook het succes van borders die 'ton sur ton' zijn ontworpen. We kennen de populaire witte borders. Door minder kleurcontrast gaat de aandacht ook naar andere eigenschappen van de plant: naar een blad met een bijzondere vorm (Sedum Postmans Pride, Artemisia ludoviciana) of een grillige bloemvorm zoals van distels (Eryngium zabelii).

We spelen ook met de kleur van blad. Denk maar aan de paarse boerenkool.

Als je in zo'n zone waar minder contrast is toch een extra mooie plant zet, komt ze echt tot haar recht.

Dit combineren is nooit af. Er zijn altijd combinaties die je wil veranderen omdat ze niet voldoen, chaotischer dan gedacht, of te weinig gevarieerd zijn. Zo hebben wij allemaal wel ondervonden dat

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 24.1 januari-februari 2024

het moeilijk is om dahlia's met rozen te combineren.

5. Weelderigheid

Betegelde voortuinen, een huis midden een grindwoestijn. Dat is niet mooi, doods en saai. Een tuin wil in elk seizoen mooi zijn. Daarbij is een beplantingsplan van grote hulp. Je tekent de border 4 maal en kleurt voor elk seizoen in wat dan mooi is. Zo merk je waar je wat extra kleur of vorm moet voorzien. Zo vonden wij dat tulpen en Bergenia mooi staan onder de gesnoeide vlinderstruiken.

Een bijzondere plaats voor rozen.

Rozen spelen een grote rol in onze tuin. Klimroos 'Händel' is zo'n suikeren lieveling.

Wij passen rozen toe in perken, als haagje (R. 'The Fairy') op het noorden. Combineren ze graag met bollen, grassen en andere vaste planten (o.a. R. 'Easy Going', met Delphinium Blue Sky, rode Achillea en Baptisia met donkerrode R. 'Barkarole', de klimroos 'Faithfull' met lupinen).

We buigen lange scheuten van rozen neer en maken ze vast om een lange reeks zijscheuten met bloemen te krijgen (R. 'Violette'). Ook de klimrozen 'Westerland' en 'Purple Skyliner' krijgen door het uitbuigen een rijkere bloei.

We laten klimrozen 'Alchemyst' en 'Westerland' in oude fruitbomen klimmen.

In de witte tuin werd in elk segment een 'Guirlande d' Amour' op stam geplaatst. Maar die braken telkens weer af. Nu zijn ze elk met de entplaats in de grond langs een steun (3 takken) opgesnoeid tot een stamroos. Ze bloeien rijkelijk boven de andere bloemen.

Klimroos 'Golden Gate' is geleid over een ketting op palen.

Fridtjof Bremer heeft in 2003 een prachtige berceau gemaakt die de tuin in percelen verdeelt rond een hoger prieel. Hij licht zijn werk toe. Het is het toppunt van romantiek. Het gigantisch snoeiwerk gebeurt grotendeels van op de grond met snoeischaren op steel want met ladders is het pas echt een klus.

Zondag 9 juni staat Tuinen in Demen helemaal in het teken van rozen.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 24.1 januari-februari 2024

Toch een bemerking van ervaren rozenliefhebbers:

‘Rozen moeten lucht en licht hebben; zoniet worden de bladeren ziek. Dus geven rozen in borders dikwijls problemen.’ Martje geeft dit grif toe. Daarom zet zij de schaar in aanleunende en overhangende vaste planten.

Martje eindigt met een prachtig advies. Maak je eigen keuzes. Je hoeft niet alles volgens de boekjes te doen. Elke tuin is een reflectie van de eigen persoonlijkheid van de tuinier.

Het was een gezellige zondagmiddag met rozenvrienden, een goed onthaal, een flinke tombola met prima prijzen van onze bevriende rozenkwekers. Maar zeker ook nuttig met een fijne spreekster die ons alweer doet uitkijken naar onze eigen tuinweelde in het volgende jaar.

*Verslag: Jef Sanen
Fotos: Martje van den Bosch*

Een roos voor een heel goed doel.

In september hebben we het bedrijf ROPARU bezocht. Daar worden rozen vermeerderd van een groot aantal veredelaars. Een van de bedrijfsleiders, Patrick Wijnhoven, stelde er ‘Rosa Matchis’ voor. Achter de Rosa ‘Matchis’ zit een bijzonder verhaal. Bij de rozenkweker Patrick Wijnhoven uit Wanssum werd toen hij 28 jaar was leukemie vastgesteld. Na vele behandelingen bleek stamceltransplantatie de enige hoop op genezing te brengen. Daarom werden bij hem 23 jaar geleden stamcellen van een onbekende donor getransplanteerd. Want in de familie bleek geen passende donor te vinden, maar uiteindelijk vond de stamceldonorbank deze wel in het buitenland. De

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

Nieuwsbrief 24.1 januari-februari 2024

transplantatie slaagde en Patrick kon na enige tijd verder met zijn leven. Hij trouwde en kreeg twee kinderen. Met het kweken van deze speciale 'Matchis' roos wil Patrick het belang van stamceldonatie benadrukken en zijn dankbaarheid tot uiting brengen. Je kan de Stichting Matchis steunen door deze roos te kopen.

Een gedicht

De snoeier (Wim Menheer, in de Rose Garden van Sudeley Castle, zomer 2008)

Tussen schuivend volk, mouwen bollend opgestroopt,
gevangen in het carré van buxushoven
kent zij slechts de taal van rozen,
duwt zij teder stengels weg en buigt het hoofd

Alsof zij luistert naar hun hart
en haar vingers glijden langs de stelen
en ik weet, de traagheid van dat strelen
maakt doornen rozenzacht.

Zij zoekt het schone in de dood
pitst het dorre alsof zij minnaars vlooit
en haar mes snijdt hees van kruin tot kruin

Chirurgisch wilde scheuten schuin
Zacht valt het snoeisel op het groene bed,
Onder lome zolen knarsen kiezels een gebed.

Snoeien bij Gust en Blanche, Rummenweg 172 in Herk-de-Stad: zondag 10 maart 2024 vanaf 14u.

Verantwoordelijke uitgever: Jos Rogiers
Werkten mee aan deze nieuwsbrief
Jef Sanen, Berna, Gust en Jos.
©voorzitter@rozenvrienden.be